

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' ויקרא א' ניסן תשס"ב

החברותא בטאן פנימי לחברים גליון מס 171

פנינים יקרים

ויקרא אל משה (א' א') איתא במד"ר בשלשה מקומות עמד משה מן הצד בסנה, אצל הים, גם באהל מועד ע"ש. והענין הוא מלמד לצדיקים שבכל דור ודור שלא לדמות בדעתו שראוי לאותו השגה שהושג, הגם שהוחזק זה כמה פעמים שנגלה לו. כי אם צריך להכניע עצמו ולקלוט בדעתו שאינו ראוי לדבר זה... עד שיהיה מוכרח מן השמים לאותו השגה.

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' דקדק רש"י ז"ל מפני מה לא נאמר איש כי יקריב. ויש לפרש כי המביא קרבן צריך מקודם להכניע עצמו ולשוב בתשובה שלימה... ואח"כ כשיקריב קרבנו מכריע את העולם לזכות. (מאור ושמש)

ויקרא אל משה (א' א')... למה היה צריך לומר אל משה. אלא שכיון שמשה היה ענו מכל האדם לכן כתבה התורה ויקרא אל משה כיון שמשה היה במוח שאין הכוונה אליו לא היתה צריכה להיות הקריאה במפורש למשה. וזה שנרמז בא' זעירא לומר שבגלל ענותנותו של משה שהיה קטן בעיניו זעירא, לכן נכתב ויקרא אל משה ושמו מפורש בפסוק.

קרבנו לה' (א' יד') עוד ירצה ע"ד אומרו ואת דכא ושפל רוח, ואז"ל אני את דכא... ומהמעם עצמו לא הזכיר שמו יתברך סמוך להזכרת קרבן אלא בעוף כי מי דרכו להביא עוף, הוא העני ומביאו בשכרון לב לצד מה שהוא עני ולצד מעוט הקרבן, וקרא עליו ואת דכא וכו'.

ויקרא אל משה (א' א') זעירא ויהיה כמו ויקרא אל משה היינו הקטנות היה יקר בעיני משה ולפיכך זכה וידבר ה' אליו דהיינו שזכה לדיבור פה אל פה וזכה להמשיך שפע על ישראל. ויהיה ויקרא לשון השפעה תרגום של וקרא (ישעיה ו') ומקבלין דין מן דין.

אדם כי יקריב מכם (א' ב') אד"ם נוטריקון אברהם דוד משה רמז לענוה כי יקריב ר"ל שרוצים להתקרב אליו יתברך אזי מכם קרבן. מכ"ם נוטריקון מדה כנגד מדה שצריך האדם לנהוג בעניויות ואז ינהג עמו הקב"ה במדה כנגד מדה ויקרבנו אליו שהוא שוכן את דכא.

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר מן הצאן יקריבו את קרבנכם (א' ב') בשעה שאדם רוצה להקריב עצמו אל ה' אזי ילמד מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן, כמו שבבהמה לא שייך שתהיה עבודתה מתוך גאווה ופניות כמו כן האדם צריך להזהר שלא יתגאה במעשיו אלא שידע שהוא עצמו כבהמה וכל עבודתו ומדרגותיו הם מחלק אלקי ממעל שנתן לו הקב"ה...

ונפש כי תחטא ועשה אחת מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה ואשם (ד' כ"ז) כי הנה ידוע יותר מה שהאדם עובד את הקב"ה הוא יותר בעיני עצמו כלא נחשב נגד גדולת הבורא ע"ש. אבל כשהאדם עושה מצוה והוא סובר שהוא עובד את ה' זה המצוה אינו נחשב לכלום. וזה פירוש הפסוק ונפש כי תחטא כלומר מה החטא? ועשה אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה ואשם, כלומר שהמצוה הזאת יעשה לו כלא והוא סובר שעובד ה' כראוי ואשם.

צו את אהרן - זאת תורת העולה על מוקדה (י' ב') בשם ר' שלמה מקרלין זצ"ל המופת הגדול שבמופתים הוא אריין טאן אין איודין ער זאל קענען זאגין א ווארט פאר גאט (המופת הגדול הוא להחדיר ביהודי שיוכל לומר דיבור לפני ה').

והאש על המזבח תוקד בו (ה' ה') זה ידוע שטבע כל הדברים הגשמיים כל אחד נמשך ליסודו וטבעו העפר והרוח והמים כולם נמשכים למטה רק יסוד האש נמשך למעלה למקומו. לבד בעת שהוא קשור בדבר גשמי אזי הוא נאחז בו ואינו נפסק לגמרי לעלות למעלה. ולזה מרומז הפסוק ואש המזבח תוקד בו - בו ממש - כי זה היה רצון השי"ת להעלות נר דוקא ממקומות האלו ממקום צר בזה ממולא כוונת הבריאה. (בית אהרן)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ש ח' טבת תשכ"ח נכתב ע"י הר"פ כפ' הבנות

דרכו של הצעל דבר

המושך אל למטה לארץ. העובדא היא שהבעל דבר לא יצליח לעודד את האדם לעשות מעשים גרועים ביותר. וכן אמרו רבותינו ז"ל: כך אומנותו של יצר הרע. היום אומר לו עשה כך - עד שאומר לו עבוד עבודה זרה (שבת קח).

נשאלת השאלה אם הנטיה הטבעית של האדם להיות רוחני ולהמשך לדברים רוחניים. איך הבע"ד בכ"ז מצליח למשוך את האדם למעשים רעים? ואפילו אם במציאות נראה לאדם כאילו שתי הכוחות שווים זה לזה, אבל הרי בפנימיות האדם נמשך לרוחניות וא"כ איך מצליח הבע"ד לנטות את מעשי האדם לעשות רע?

אלא כך היא דרכו של הבע"ד אינו מושך את האדם להיות מושחת במדותיו אלא מיעץ לו היום תעשה עבירה קלה זו. תוך כדי כך ממשיך הבע"ד לעודדו להיות רוחני ולראות את עצמו כאדם חיובי השואף לעשות מעשים טובים. הוא מיעץ לו הפעם לעשות איזה דבר עבירה. וכדי שהאדם יסכים להמשך אחר עצת הבע"ד ממשיך הבע"ד ביעוץ המתוחכם שלו יש מחר לאחר זמן. כלומר מחר תמשיך להיות רוחני ותעסוק בדברים חיוניים ורק עכשיו תרשה לעצמך לעשות את העבירה הקלה הזאת. ברגע שהאדם נעתר להצעת הבע"ד. האדם כבר נמצא בידים של הבע"ד לעשות בו כרצונו. כי בעשיית המעשה הרע הזה גירש ממנו את הכח החיוני הפועל אצלו בכח הטבעי העליון.

שלמה המלך אומר: מי יודע רוח בני אדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ (קהלת ג, כ"א) האדם מורכב משני הכוחות הכח הרוחני מושך את האדם לעשות דברים חיוביים והכח הבהמי המושך אותו לעשות דברים שליליים. לכן כאשר האדם רוצה לעשות איזה פעולה מתערבים אצלו שתי הכוחות האלו. הכוח הרוחני מושך את האדם לעשות מעשים טובים והכח הבהמי מושך את האדם לעשות דברים שהוא כנגד צווי התורה. כך שהמאבק בין עשית המעשים הטובים - המצוות לבין עשית המעשים הרעים - עברות הוא תמידי כי כל זמן שחי עלי אדמות לא יכולים לצאת מהמאבק הזה.

אמנם מכיון שהכח לעשות מעשים טובים בא מהכח העליון קיימת נטיה טבעית להמשך אחרי מעשים טובים כמו שאמר דוד המלך ע"ה לעשות רצונך אלקי חפצתי ותורתך בתוך מעי (תהלים מ, ט) וממילא הנטיה הטבעית לעשות דברים טובים היא המיעצת תחילה את האדם בשעה שעומד בפני בחירה ואח"כ בא היעוץ של רוח הבהמה היורדת למטה לארץ הנותנת כח לאדם להמשך אחרי מעשים רעים - עבירות.

האדם באשר הוא שם אינו מבחין בערך העליון לראותו כמיעץ ראשוני. אצל האדם הכח המושך אל הטוב והכח המושך אל הרע נראים כאחד שווים זה לזה. אך כאשר יתבונן ראה שאכן הכח העליון יותר חזק מהכח

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

בהתנהגות האדם אחרי שנכשל. מי שנמצא תחת השפעת הבע"ד מיד לאחר שנכשל נופל ליאוש שאין לך התרחקות גדולה מזו. כי כידוע היאוש הוא תוצאה של גאווה. והרי על בעלי גאווה אמרו חז"ל אין אני והוא יכולים לדור במדור אחד. ומכיון שנמצא בגאווה אינו יכול להכיר בשפלותו ולהתבטל אל השי"ת. אבל מי שאינו נמצא תחת השפעת הבע"ד אזי אף אם הוא נכשל (כמאה"כ אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא) בכ"ז אינו נופל ליאוש, אדרבה דרך הכשלון מגביר את הכרת השפלות והצורך להיות יותר ויותר דבוק אל השי"ת.

מאד קשה לאדם להחזיק מעמד בהבדל הדק הזה בין כשלון שיביא אותו לידי יאוש לכשלון שיביא אותו לידי הכרת השפלות. ההתמדה במחשבה לבד אינה דיה לשמור על האדם שלא יגרר לעצת הבע"ד שאינו נותן לו מנוח לנפשו וכל הזמן אורב לו להכשילו. לכן העצה היעוצה לאדם הוא שיתפוס איזה נקודה חיובית בחיים וילחם לקיימה בכל צורה שהיא.

כאשר לוקחים איזה נקודה חיובית לעשותה בקביעות ובמסירות. יכול האדם לרכז דרכו את כל מחשבותיו החיוביים. כי בודאי יהיה לו קשה להחזיק מעמד בקיום הנקודה החיובית. הנסיונות יעלו ויתחזקו ולא יתנו מנוח לנפשו. כך שיצטרך להרבות בתפלה שה' יעזרהו שיוכל להחזיק מעמד. ולפעמים אף יכשל בשוגג כלומר באי שימת לב. וכאשר יכשל יצטרך להלחם נגד היאוש ולהחדיר בהכרה הפנימיות את השפלות - מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי יפקדנו. כך

מפני שהמחשבה הרעה הזאת הוציא את האדם מעולם המציאות והכניסו לעולם הדמיון. וכאשר האדם נמצא בעולם הדמיון אין גבול לדמיון ואז יש בכח הבע"ד למשוך אותו לכל העולה על רוחו.

הרא"ש הסביר שיש הבדל בין כשלונות שהאדם נכשל באיזה עברה מתוך אי שימת לב, לעבירה שאדם נכשל מתוך מחשבה וכוונה. אם האדם נזהר להיות כל עת דבוק להשי"ת ולקיים הפסוק שויתי ה' לנגדי תמיד. אז אף אם נכשל אין זה כשלון גמור ויכול לבטל את ההשפעה השלילית בזה שיכיר בשפלותו כמו שכתוב חטאתי נגדי תמיד. אבל מי שח"ו נכשל מתוך מחשבה וכוונה גירש את הרוחניות שבו ודחה את החיוניות ועיי"כ נתן לבע"ד כח להשתלט עליו עד שיאמר לו לך עבוד עבודה זרה.

כדי שיוכל האדם לעמוד נגד הבע"ד צריך האדם להתמיד במחשבה שיצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואם אין הקב"ה עוזרו אינו יכול לו. ההתמדה במחשבה הזאת יביא את האדם להכרה שזקוק כל הזמן לרחמי שמים וכי הוא נמצא בסכנה תמידית. וככל שיתמיד במחשבה זו יגיע לבטול העצמיות אל הרבש"ע. אשר זוהי ההגנה הטובה ביותר נגד עצת הבע"ד - ההתמדה במחשבה זו דומה לזריעה וצמיחה. הזריעה היא הכרת השפלות והצמיחה היא הבטול המוחלט אל הרבש"ע שלית ליה מגרמי כלום והכל מציאות ה'.

ניתן להכיר באדם אם נמצא תחת השפעת הבע"ד ואם הוא נמצא בביטול. והוא

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

זה רק בגלל שהשני "הפריע לי". לכן צריך האדם להלחם בכל כוחותיו לא להאשים את הזולת בכשלונותיו רק להכיר את שפלותו. וירבה בתפלה ובבכיות לרבש"ע שיעזרהו לצאת מהמלכוד של הבע"ד להבטל אל השי"ת בביטול מוחלט.

אמר הכותב: עם כתיבת השיחה סדרתי לעצמי תמצית כדי שנוכל לקיימה בס"ד. כדלהלן:

א. להשתדל ככל האפשר ללמוד את המציאות העצמי ללא כל רמאות. ובודאי נגלה את השפלות העצמי. אמנם אין יאוש כי גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך.

ב. להתמיד בהכרת השפלות עד שיצמיח ההתבטלות המוחלטת לרבש"ע.

ג. לקחת על עצמו איזה נקודה חיובית (אפילו של דקה אחת ביום) ובה נרכז את ענין הכרת השפלות וראות גודל חסדי השי"ת.

ד. בשום אופן לא להאשים את הזולת מחמת איזה כשלון שהוא. כי זו היא עצת הבע"ד. ואל יתפתה להוכיח לעצמו צדקת דבריו במצוות שמצליח לעשות אח"כ.

ה. כשלון במזיד (מתוך מחשבה) בעבירה הקלה ביותר עלול להרוס את האדם יותר ממה שיכשל בעברות חמורות יותר כאשר נכשל תוך אי שליטה או אי שימת לב.

שהאדם ירבה בתפלה וירבה בהשתדלות עד שהקב"ה יזכהו לקיים את הנקודה החיובית אותה קבל על עצמו. וכאשר הקב"ה יזכהו לא תביאהו שמירת הנקודה החיובית להכרה שכוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה. כי זוכר היטב את כל ההרפתקאות הקשות שעבר עד שהגיע לקיום הנקודה החיובית שקבל על עצמו.

אליבא דאמת אין יאוש בעולם כלל, ואף כאשר נכשל באיזה עבירה בזה שנמשך במחשבתו אחר הבע"ד יכול האדם לחזור בתשובה שלמה להכיר שפלותו ולהתבטל להשי"ת. אלא שהבע"ד מטיל את אשמת הכשלון על הזולת. ועי"כ הבע"ד מרגיע את האדם מהרגשת הכשלון ועי"כ מצליח הבע"ד לקרר את תחושת היאוש וההתרחקות בו בזמן שעיי"ז שמאשים את הזולת מחזק את ההתרחקות מהרוחניות שבו והופך להיות נשלט יותר ויותר תחת השפעת הבע"ד.

מי שמטיל את האשמה על הזולת הוא כל כך נשלט מהשפעת הבע"ד עד כדי נכונותו של הבע"ד לאפשר לו לקיים מצוות כאשר הבע"ד בטוח שהמצוות שהאדם יעשה יתן כח לבע"ד בהמשך דרכו כי האדם יוכל באמצעות קיום המצוות להצדיק אשמתו אל הזולת. הלא יש לי הוכחה ברורה שאני צדיק כי היום הצלחתי לעשות מצוות רבות וטובות. ממילא מה שאתמול לא הצלחתי לקיים את המצוות אין

שהשמחה במעונם

הר"ר שמואל יעקבזון ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

משפ' גולדשטיין להכנס הנכד לעול המצוות

הר"ר מרדכי שמואל באב"ד ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

הר"ר יצחק באב"ד ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' עדיני 3

02 - 5829688

פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080

ירושלים 91050